

4. Silva P., Selden, Z.. Economic interdependence and economic sanctions: A casestudy of European Union sanctions on Russia. *Cambridge Review of International Affairs*. 33(2), 2019. P. 229–251.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-534-1-94>

CIVIL-MILITARY COOPERATION AS A FACTOR IN THE MODERNIZATION OF THE STATE'S DEFENSE POTENTIAL

ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ФАКТОР МОДЕРНІЗАЦІЇ ОБОРОННОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДЕРЖАВИ

Syrovatko V. V.

*Postgraduate Student at the Department
of Political Science and International
Relations
Taras Shevchenko Luhansk
National University
Poltava, Ukraine*

Сироватко В. В.

*аспірант кафедри політології
і міжнародних відносин
Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка
м. Полтава, Україна*

Оборонний потенціал держави є багатокомпонентним явищем, що включає військові, економічні, соціальні та технологічні аспекти, а саме: сукупність науково-технічних, воєнних, воєнно-економічних, соціальних, моральних, економічних, політичних та воєнно-політичних можливостей держави для забезпечення її оборонної безпеки. Ключовими елементами оборонного потенціалу є: військові ресурси: особовий склад; техніка та озброєння; мобілізаційні можливості; економічна складова: виробничі потужності, бюджетування, сільське господарство трудові мобілізаційні ресурси; інформаційна безпека: захист даних, контроль над інформаційними потоками; науково-технічний потенціал: система науково-дослідних, конструкторських та проектно-технологічних організацій; стан розвитку військової науки: підготовка резервного особового складу, розробка нових проектно-технічних проєктів; соціально-моральна складова: національні відносини, національна ідея; імідж країни [6].

Досвід застосування Збройних Сил України (далі ЗСУ) та інших складових сил оборони під час ведення антитерористичної операції, Операції об'єднаних сил на Сході України, світовий досвід та досвід ведення бойових дій третій рік поспіль за з російським агресором спонукав керівництво ЗСУ сформувати підрозділи цивільно-військового співробітництва ЗСУ та створити систему цивільно-військового співробітництва.

Цивільно-військове співробітництво (далі ЦВС) – системна, планомірна діяльність ЗСУ та інших складових сил оборони: командувачів (командирів), начальників, органів військового управління, штабів всіх рівнів, військових частин (підрозділів) та/або військовослужбовців для взаємодії з об'єктами цивільного середовища з метою створення сприятливих умов для виконання визначених їм завдань з використанням військових та невійськових сил та засобів [1, с. 6].

Система ЦВС – сукупність суб'єктів (органів, сил, засобів) ЗСУ, інших складових сил оборони, об'єктів цивільного-середовища (далі – ОБЦС) та технологій впливу на них з метою створення умов для успішного виконання завдань військами (силами). До об'єктів цивільного-середовища належать: цивільне населення, його потреби та рівень їх задоволення, громадські організації (в тому числі – охоронної діяльності), міжнародні урядові та неурядові організації, система і структура влади, правоохоронні органи, суспільні відносини та конфлікти (політичні, економічні, соціальні, етнічні), виробнича сфера та трудові відносини, інфраструктура забезпечення життєдіяльності та техногенно небезпечні об'єкти, транспортна, торгівельна мережі, банківська система, культурні та ментальні особливості регіону (традиції, звичаї), релігійні організації та взаємовідносини між ними, об'єкти інформаційної сфери та інформаційне середовище загалом [1, с. 6].

Раніше ми вже зазначали, що оборонний потенціал країни значною мірою залежить від політики держави, здатності її політичної системи мобілізувати і ефективно використовувати існуючі людські, матеріальні, фінансові та інші можливості країни в інтересах зміцнення її обороноздатності.

На думку дослідників, модернізація утворилася як парадигма прогресивних змін індустріального суспільства і стала синонімом змін. Саме поняття «модернізація» має багато визначень, але в рамках даної наукової розвідки найбільш дотичним є розуміння модернізації, як систематичне введення інновацій, що веде до поступового нарощування інноваційного потенціалу та, відповідно, його збереження [4, с. 201]. Відтак, модернізація оборонного потенціалу передбачає осучаснення армії, що забезпечить виживання нації та держави.

ЦВС виступає не лише важливим механізмом адаптації оборонних структур до викликів нової безпекової реальності а й магістральною ланкою у модернізації оборонного потенціалу як у воєнний, так і післявоєнний період з точки зору зміцнення обороноздатності та національної безпеки. ЦВС сприяє технологічному оновленню оборонного сектору через співпрацю з науковими установами та приватними компаніями, що впроваджують інновації; розвитку партнерства між армією та бізнесом дає можливість для ефективного використання ресурсів, наприклад, через державно-приватне партнерство у сфері оборонних технологій, залученні громадянського

суспільства до оборонних ініціатив, розробці та впровадженню освітніх програм та підготовки кадрів для цивільно-військового співробітництва.

З початком повномасштабного вторгнення РФ 2022 року потреба ЗСУ у здійсненні заходів ЦВС значно зросла. Механізми ЦВС досі продовжують адаптуватися до масштабів та темпів збройного протистояння, що загостило багато вже наявних проблем, серед яких обмежені можливості для підготовки офіцерів ЦВС, нестача транспортних засобів для забезпечення доступу підрозділів ЦВС до постраждалих громад, а також відсутність законодавства, яке б чітко визначало завдання та повноваження офіцерів ЦВС.

Важливими перспективами розвитку ЦВС в Україні є: процес інституціоналізації цивільно-військового партнерства на рівні державної політики; посилення кібербезпеки та інформаційної стійкості через співпрацю військових і цивільних експертів[5]; розвиток кризового управління та територіальної оборони шляхом залучення місцевих громад [2; 3]; створення механізмів підтримки ветеранів та військових через громадські ініціативи та державно-приватні програми.

Цивільно-військове співробітництво є ключовим фактором модернізації оборонного потенціалу, що сприяє підвищенню ефективності військових операцій та загальної безпекової спроможності держави.

Досвід провідних країн НАТО та ЄС свідчить про необхідність системного підходу до розвитку ЦВС в Україні. Подальша інтеграція військових, державних і громадських структур дозволить зміцнити оборонну стійкість держави та ефективно протидіяти сучасним загрозам.

Література:

1. Доктрина «Цивільно-військове співробітництво». Управління цивільно-військовим співробітництвом Генерального штабу Збройних Сил України. Київ, Липень 2020.32с. URL: <https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2022/03/%D0%A1%D0%9F-9-0001.01-%D0%94%D0%BE%D0%BA%D>

2. Єфімов Г., Івахів О., Романюк А. Погляди на базові поняття територіальної оборони в системі забезпечення обороноздатності держави. Воєнна та інформаційна безпека держави: зб. наук. праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України.2024. Том 1: №3(82), С.32-39.

3. Мурашко А. Територіальна оборона як ключовий елемент здійснення державної політики у сфері національної безпеки на регіональному рівні. *Актуальні питання у сфері державного управління*. Публічне управління та адміністрування в Україні. 2020.

Вип. 16, С.153-156. URL: <https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2020/16-2020/29.pdf> (дата звернення 26.01.2025)

4. Петрович Й.М. Сутнісна характеристика поняття модернізації підприємства в системі економічних категорій. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2015. № 748, С. 199–206.

5. Писаренко Т. Аналіз світових технологічних трендів у військовій сфері: монографія / Т. Писаренко, Т. Кваша, Т. Гаврис та ін., за заг. редакцією Т. В. Писаренко К.: УкрІНТЕІ, 2021. 110 с.

6. Сироватко В. Збройна агресія та її вплив на розвиток оборонного потенціалу країн. *Актуальні проблеми зовнішньої політики України: Матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених, Чернівці, 30 листопада 2023 р.* Чернівці, 2023. 312 с. С 101-103.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-534-1-95>

STRUCTURE OF LOCAL GOVERNMENTS IN THE USA

СТРУКТУРА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В США

Stebalak D. M.

*Doctor of Philosophy,
Associate Professor at the Department
of International Politics
Uzhhorod National University
Uzhhorod, Ukraine*

Стеблак Д. М.

*доктор філософії,
доцент кафедри міжнародної
політики
Ужгородський національний
університет
м. Ужгород, Україна*

Zavydnyak V. I.

*Postgraduate student at the Department
of International Politics
«Uzhgorod National University
Uzhgorod, Ukraine*

Завидняк В. І.

*аспірант кафедри міжнародної
політики
Ужгородський національний
університет
м. Ужгород, Україна*

Більшість американців частіше контактують із органами влади штату та місцевими органами влади, ніж із федеральним урядом [1]. У Сполучених Штатах Америки федеральний уряд надає людям значні повноваження визначати, як їхні громади керуються на місцевому рівні [2]. Десята поправка до Конституції Сполучених Штатів Америки